

Карпатська Русь

Карпатська Русь Carpatho-Rus

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT YONKERS, NEW YORK AND OTHER MAILING ADDRESSES

Ч. 4 ЮНКЕРС Н.Й. 16 ГО, ФЕВРАПЯ 1996, YONKERS, N.Y. FEBRUARY 16, 1996, VOL.LXIV, NO. 4

Д-Р ЗБІГНЕВ БЖЕЗІНСКИ ЗОРГАНІЗУВАВ УКРАЇНСКО- АМЕРИКАНСКИЙ ДОРАДЧИЙ КОМІТЕТ

Про діяльність, а навіть про існування такого важного комітету, який юж працює від 1963 року, загал мало знає, хотяй його значення для України єст велике. Д-р Павло Жовніренко, відвідуючи редакцію укр. щоденника "Свобода", розказав про те як был організований Українско-Американский Дорадчий Комітет, котрий закінчив трете пленарне засідання в Нью-Йорку, де взяли участь члени стратегічних і міжнародних досліджень з американской стороны, а з українской стороны - делегація УАДК.

Як інформував П.Жовніренко, котрий належит до Консультативно-дорадчої Ради при Верховній Раді України і відповідальний за участь українских представників в засіданнях комітету. Засідання відбувалося 17-18-го листопада (ноября) і мало, як і попередні, діловий характер, хотяй усі рекомендації барз гнучкі і односилися до трох областей: питання безпеки, поступ економічних реформ в Україні і стараня для включеня інвестицій.

Організатором і душою тотих сесій, як взагалі такого діалогу был і єст Збігнев Бжезінский. То была приватна ініціатива його і Бориса Тарасюка, теперішнього амбасадора в Бельгії, а перед тим - заступника міністра закордонних справ. Створивши відповідні групи з одной і другой стороны, покликано Першу сесію до Вашингтону. Друга отбулася в Києві, а тепер трета - в Нью-Йорку. Четверта має быти знов в Києві деь в маю-іюню 1996 р.

Д-р Жовніренко брав участь в усіх сесіях як директор програм з меженародной політики і безпеки. В кожному комітеті єст дві групи, котрі з'їжджаються залежно од програми сесій, нараджуються, вимінюютья поглядами, а потім, як треба, приймають постанови, котри стараються перепровадити в жытя.

Учасники і члени робочих груп зміняються. Тепер на сесії были присутни д-р Б.Гаврилишин, Борис Соболев, заступник міністра фінансів України, Олег Таранов, голова Комісії Верховной Ради України з питань економічної політики та управління народним господарством Дмитро Табачник - голова Адміністрації Президента, Б.Тарасюк - амбасадор в

Бельгії, Володимир Василенко - амбасадор для спеціальних доручень, двоє підприємців. Крім того єст іще представники робочих груп, яких діяпозон широкий. Тим разом был присутним амбасадор України в США Юрій Щербак. З американской стороны на той сесії были, розумієся, Збігнев Бжезінский, господар зустрічі Малком Форбс, Генрі Кіссінджер, Джордж Сорос, Френк Карлучі, голова компанії «Карлайл Груп» Ричард Р.Берт, голова «Інтернешенел еквіті пратнерс», Майкл Джордан - голова корпорації «Вестінгевз електрик» і ген. Джан Гелвин - декан школи міжнародного права і дипломатії.

З того вирахованя можна відчутти важність таких розмов і зрозуміти, як важни сут висновки, што виходят з них.

Тоти висновки - то рекомендації, котри учасники приймають. У всіх тотих нарадах не ходит так про допомогу Україні фінансово, як про можливости конкретной праці, обміну досвідом, товарами. Те засідання, што закінчилося, винесло ряд рекомендацій односно безпеки України та стосунків з сусідами і Заходом, про промислові інвестиції в Україну, про те, як пожвавити торговлю з західними краями і т.п. Повні висновки будут вислани усім учасникам засідання, а також для преси.

Трета сесія была успішною і єст надія, што четверта, запланована на весну в Києві, буде продовжати конкретні справи далі, а ми лем будемо користати зі знаня і досвіду учасників - американців та їх помочи у всіх важних ділянках, потрібних до утриманя держави на початку ей існуваня.

ОДБУДОВАНО ЦМИНТАР В БЕСКИДАХ

Як подала газета «NOWE PODKARPACIE» з 10-го сентября 1995 р., в неділю, 3-го сентября в Грабю коло Кремпной отбулися урочистости з нагоди закінченя праць при реконструкції военного цминтаря н-р 4 з часів першой світовой війни. Находяться там могили жовнірів австро-угорской армії і російской.

Погибли они в часі зимових военных дій в роках 1914-1915. Цминтар зрестроувано згідно з плянами, одшуканими в краківских архівах. В одбудову, крім громадянского комітету,

котрим руководил Даріюш Мельчарик, включився Гервіг Брандстеттер з Грацу в Австрії і жовніри 54-го Полку Піхоти Австрийской.

В урочистости посвяченя цминтаря взяли участь: генеральний консул Раймунд Голцтраттнер з Австрії і Валерій Цибуков з Росії, воевода кроснянский Петро Коморницькі, а также Президент Австрийского Чорного Креста д-р Франц Рабл. Завдяки помочи той організації одбудовано вчаснійше меже іншим военний цминтар в сусідной Кремпной.

В часі урочистости президент Австрийского Чорного Креста удекорував Даріюша Мельчарика найвисшим орденом той організації. Після виступів і Служби католицьки священники кс. капт Маріян Хома і кс. Франц Унгер, а также о. Василій Галчик з автокефальной православной церкви отслужили заупокійну службу жертвам війни.

"Хотілося вратувати тот цминтар од забутя", - сказав Даріюш Мельчарик. "Перед тим тут была гущавина кряків і дерев. Конструкция того цминтаря після проекту словацкого архітекта Дусана Юрковича єст барз інтересна і нетипова. Формою пригадує він военний обоз з окопами, обложеними каміньом. На том цминтарю спочивають жовніри двох армій, але то были армії многонаціональні".

НАЧИНАЄСЯ НОВА ВІЗОВА ЛОТЕРИЯ

(Зголошеня приймаються од 12-го
февраля (лютого))

З великим опізненням в порівнаню з попередними роками, федеральни власти опублікували правила односно візової лотерії. Причиною опізнення єст "бюджетовий параліж" (федеральни уряди были нечинни кілька тижнів), а также непевність, повязана з можливістю зміни еміграційного закона. В обох установах конгресу США находятя проекти нового закона, што значно ограничує легальну еміграцію. Невідомо, чи після їх ухваленя візови лотерії будут продовжатися. (Зменшеня кількості нових емігрантів піддержують республікани і демократи, а также президент Клинтон).

Департамент Стану США передбачил на бюджетний рік 1997, котрий починаєся

(Продовженя на ст.2)

(Продовження з ст.1)

1-го октября (жовтня) 1996 р., розльосованя 55 тисяч віз стало побуту в США в рамках т.з. лотерії візової. Програма тота, звана в скороченю DV-97, ест частюм сталої програми т.з. диверсифікації етнічккой. В лотерії можут брати участь особи, роджени майже у всіх краях світа, кромі кількох, поданих докладними виконавчими приписами. З числа 55 тисяч віз 23,910 припадати буде на Европу (минулого року - 24,257). Правила также говорят виразно, же оден край не може отримати більше, як 7 процент цілої суми. Судячи з вислідів попередніх лотерій, то, приміром, Поляки в тім року достанут комплект 3,850 "зелених карт", котри можут отримати особи, уроджени в однім краю.

Не ест жадного окресленого формуляра, на котром належалоби виписати зголошеня. Час присилки зголошень буде тривати 30 днів - од 12-го февраля (лютого) 1996 р. до 12-го марта 1996 р., а черга приходу листів не буде мати жодного значеня при льосованю. Місяць на висланя зголошень ест вистарчающий, жеби до візового центру в Нью-Гемпшир дойшли листи зо всіх закутин світа.

Найважнійши факти односно тогорочної лотерії.

Обовязує правило висиланя лем одного зголошеня на особу. Подвійни зголошеня будут вицофани через компютер або в часі переслуханя в консуляті, послі завідомленя о льосованю візи.

Принятя подань начнеся точно одну минуту по півночі (час Нью-Йорка) 12-го лютого 1996 р., а закінчтися о півночі 12-го марта. В том часі листи мусят дойти до почтової скринки. Особи, роджени в Европі (і вшитких республіках СССР) повинни висилати поданя на адрес:

DV-97 Program
National Visa Center
Portsmouth, NH 00212
USA

Лист належит вислати звичайном почтом або летунском. Листи рекомендовани, телеграми, пересилки курерски і т.п. не будут приняти.

В лівом горішном куті коперти треба виписати друкованими буквами назву краю вносячого, низше, натомість- повне ім'я і назвиско вносячого і адрес, на котрий належит вислати повідомленя о пересланю візи. (Увага! Адрес мусят быти тот самий, котрий поданий на внеску в середині коперти). То значит, же у осіб висилаючих листи з Польщі назва POLAND повторится в горішном куті два рази. У Поляків, живучих в США перше треба написати POLAND, а під адресом - USA. Не поміщеня тих даних на коперті причинит автоматичне відкинення внеску.

З уваги на автоматичне сортованя, копєрта мусят мати розмір від 6 до 10 цалів довжини (від 15 до 25 сантиметрів)

і 3,5 до 4,5 цаля ширини (від 9 до 11 см).

Жеби взяти участь в лотерії досит вислати на указаний адрес картку паперу, на котрой виразно англійским альфаветом треба подати слідуочі дані:

A. Повне назвиско і ім'я подаючого (в порядку, назвиско, перше ім'я, друге ім'я). Назвиско треба підкреслити.

B. Дату і місце уродженя. Дату записуємо в порядку: день - місяць - рік. Назву місяця і місцевость уродженя повинно податися в англійским язичку, коли існує відповідник в том язичку (нпр. Warsaw, а не Warszawa). Належит подати місцевость, воеводство і край уродженя).

C. Імена і назвиска, а также дати уродженя мужа або жени і дітей особи, котра складає поданя. Рівнож муж або жена, як і всі діти (нежонати) до 21 року маюг в случаю вильосованя право о еміграційной візи. Права до візи не посідаюг родичі зголошючюгося.

D. Адрес до кореспонденції. Як было подано уже висше, мусят быти ідентичний з поданим на коперті. Мусят быти написаний виразно і комплетно, тому што та тот адрес отримуєся повідомленя о вильосованю візи. Можна подати также номер телефону.

E. Край уродженя вносячого.

F. Підпис вносячого.

G. Фотографія вносячого о розмірах 1 1/4 цаля на 1 1/4 цаля (37 мм на 37 мм). На обороті фото виписати друкованими буквами ім'я і назвиско вносячого.

Зголошеня до тогорічної лотерії вимагат підпису самого подаючого і долученя його фотографії.

Кандидат на емігранта мусят легітимуватися середнім образованьом або перепрацьованьом двох років з останніх п'ятох в професії, што вимагає штонайменше двох років приученя. Середне образованя не означат в практиці штонайменше 12 років науки. Доказ образованя представляєся доперва послі вильосованю візи. Кандидат до виїзду мусят однак сповнити всі условія, які обовязуюг особи, емігруючи до США (добре здоров'я, гарантія утриманя і т.п.)

Подібно як в минулім році, нелегални емігранти, котри вильосуюг "зелену карту" можут виступити о т.зв. "adjustment of status" і не мушени залишати територію США, жеби залегалізувати свій побут. Вшитки формалюдности однак мусят быти полагоджени перед закінченьом бюджетового року - 30-го сентября (вересня) 1997 р.

ЖИДІВСКИ ГРОМАДИ ОДЗИСКАЮТ МАЕТКИ

ТЕЛЬ-АВІВ. - Пять крайов східноєвропейских зобовязалося на зустрічі в Єрусалимі до переданя (зверненя) жидівского маєтку або виплати

одшкодованя", - сказал генеральний секретар Світового Конгресу Жидів Израиль Зингер. Обіцянку в той справі зложили у вівторок вечером (23-го січня) на зустрічі з прем'єром Израіля Шимоном Пересом і діятелями Світового Конгресу Жидів представителі урядів Польщи, Румунії, Венгрії, Словаччини і Естонії.

Повномочник міністра заграничних справ Річпосполитой Польской для справ діялогу з диаспором жидівском на світі Криштоф Слівінский сказал на зустрічі, што коли ходит о власность жидівских громад, справу звороту рішит Соїм, котрий в протягу найблизших 3-4 місяців повинен ухвалити закон, регулюючий рівнож справу жидівских вимагань. Спімнул, же можливе ест уміщеня в законі пункту, котрий предвидит утвореня фундації або стоваришеня, котре управляло би одзисканим маєтком давних жидівских громад і евентуальни доходи з того маєтку призначилиби на потреби жидівского релігійного і культурного жытя в Польщи.

Израиль Зингер подал, же в будущем тиждню перши пожидівски будинки будут зверненем в Словакії; помістят вони установу опіки для осіб, котри пережили holocaust. В Румунії і Болгарії дійшло реституції части жидівского маєтку. "Коли ходит о Литву, Латвію і Чехи, то рокованя треваюг", - сказал Зингер.

ЛИСТИ НАШИХ ЧИТАТЕЛІВ

Гаррісбург, ПА, 1995 р.

Добрий день, вельми поважаема
Редакция "Карпатской Руси"!

Посилаю Вам сердечні поздоровліня і посилаю Вам чек на \$20 на Вашу газету. Ми з жінком радо еи читаме, як достанеме од священника Протоєрея Даниїла Решетар. Вона тепер ест о половину менша, як была давно. Я был ей кольпортером в 1936-1937 рр. з Словакії до Польщи, бо ляхи ей не пускали, же вважали комуністичном, прогресивном. Я еи доставав зо села Ондавка до села Конечна од Петра Дупея. Він был рихтарьом. Коло него была велика студня для цілого села. Він мі вносил газету на границу, ховав під кряка до ями од 10 до 15 штук. А я, як молодой кавалер, виходил коні пасти і потайком забирав і роздавав по селах в Польщі. Один раз мало не попав в руки стражникам.

В року 1938-1939, як пришли німці, скінчилася наша робота і газети юж не было.

Я часто читам в газеті дописи наших братів-Краян із Польщі і Лемковини, з котрима ся знам особисті. Не буду іх іменував. Я ем барз незадоволеный, же так не люблятся, же тягнут "як рак: еден вперед, а другий - дозад". Взивам наши організації: "Еднайтеся, бо лем там, в Краю, можете свою культуру, свої обичаї, релігію і рідну мову утримати".

(Продовження на ст.3)

(Продовження з ст.2)

НАШИ СЕЛА

Поздоровляю всіх знайомих на Лемківщині і на вигнанню.

Ваш друг
Максим Шевчик з Конечной.

14-11-95, Стропков.

Шановна Редакція!

Я хочу Вам передати привіт і написати свою пригоду з життя. Може, зацікавить Ваших читателів.

Коли мені перший раз тітка послала газету "Карпатська Русь", я барз радувался, же так далеко од рідного краю жыют люди, котри дотримують мову, культуру і звичаї своїх пращів.

Я, зовсім мала дитина, памятам, што барз дуже людей відходило до "багатою" Америки за роботою. Наша сім'я была бідна і ми, діти барз тішилися Різдву, бо тета Анна Волохін тоді відправила 5 або 10 доларів. Для нас то было багато грошей.

Коли сестрі Ані было 18 років, відправила свою фотографію в Америку і тітка одразу написала, же сестра барз вподобалася "багатому" Американцю і хотів, штобы сестра приїхала в Америку і він оплатит дорогу. І так кожного вечора ми разом мріяли про те, што сестра стане багатою, як я буду дружечка. І мені часто снівсь сон, што я бачила на власні очі прекрасні магазини, різни іди, літала через океан...

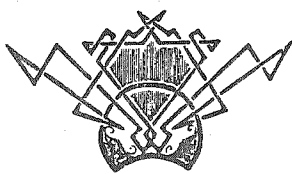
Коли нам ще в майбутнім році наша мама померла, осиротили четверо діти. Сестра, 18 років, брат, 15 років, мені было 10 років і дальший брат - 5 років. Дорога моею сестри Ані в Америку юж не відбулася. Помер і наш батько, і ми продіралися важким життям. Сестра і я забули за Америку і наші прегарні сні. Коли ми одержали несподівану звістку, што тета Анна померла, ми юж ніколи не дізналися про еи споріднений.

Сестра віддалася, у неї 3 дівчини. Я маю 43 роки і 3-х юнаків. 17-річний Мирослав тіж мріє. Його мрії ідут в далекую Австралію. Хоче там працювати і думає, што я буду літати на відпустку через океан...

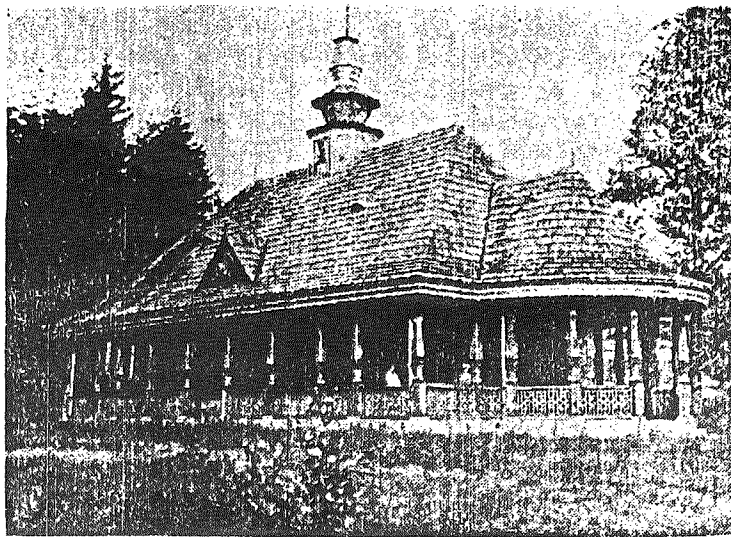
Він учит англійську мову і я в глибині душі вірю, што його мрія пощастится, адже мріяти мабуть завжди...

Штоб ваша газета была цікава і надалі бажає Ваша читачка з Східной Словаччини.

Марія Мищенко.

ВЫСОВА-ЗДРОЙ

Павильон в Высові-Здрой.

В солнечной котлині, окруженной вінцом лісистых гор, заложена на праві волоським през родину шляхетску Гладышов с концом XV віка село Высова. Высова враз с Ганчовом становили за долги часы одну парафию, в которой ведля традиции мали давными часами Армяне и Греки великы склады вина з Угорщины. Остатны дві пивниці с того часу, на 300 бочок каждая, были недавно засыпаны. Властителями Высовы послі того были Брженци, Сембратовиче, Ланцкороньцы, Дембинці и Войцеховці. Остатно в 1850 року новый властитель Авраам Фейбер урядил в Высові скромне місце климатичне и здройове. За слідуячого властителя Ландава в 1890 року, Высова стала розбудувана и набрала правдивого характера здройовиска о пересічно солидно посіщенію 2 тысячы особ рочно, котры приходили до Высовы лічитися. Подчас світовой войны заклад здройовый погоріл враз с купальнями и всіми прирядами. Дотыхчасовы властители с браку капитала на отбудову закладу отпродали Высову-здрой лікарской спілкі с пок. Дром Крашевским и Лакоцинским во главі. Новы властители, выбудували скромный заклад с купальнями и модерный павильон для питья вод согласно проекту Стриенского. В старом парку закладовом вытріскуе с под землі сім благородных жерел, принадлежащих за свой склад хемичный до трьох групп вод минеральных.

Здрой "Соленый", то щавя алкалично-солено-содова, "Вацлав", "Ванда", Кароль" и "Безименный", як тоже и "Бронислав" належат до щав алкалично-железистых; и наконец "Йозеф" есть щавом алкалично-простом, напоминающа своим вкусом и складом хемичным славный "Гейзшублер". Росклад вод был доконанный через про-

фессора Радзешевского, профессора Трохановского, и остаточно через профессора Мархлевского. Из взгляду на свой ріжнородный склад хемичный высовскы воды находят широкое примінение при ліченію проводов отдыховых, проводов покормовых, злой перемены крови, нервици и тому подобных. Здрой "Бронислав", щавя алкалично-солно-железисто-сирчана с огромным складом безводника угляного, трудно встрітити в цілой Польші сужитый остал до купалень минерально-газовых обок купалень боровиновых. Курующыся находят помешканья в кількох высовских пенсionатах, а рещта, вынаймуе собі комнаты у містных лемков господаров. Население Высовы есть в своей переважности лемковске. Недалеко закладу здройового стоит греккат. деревляна церковь, выбудувана в 1777 року, на місци старой спаленой церкви за часов битв Конфедераков.

Розвой Высовы, яко здройовиска, встрічат великы трудности с поводу браку отповідной коммуникации с Горлицями, котры отдалены 36 километров, и з Грибцовом 33 килом. Коммуникация то-та отбыватся лем автомусами або запрягом конным.

Туристы маюут ту случайность до устроювания прогулок вызначеныма стежками на околичны щиты горь и звиджанья поблизких купелевых містностей в Чехословакии, як Бардиов, Цигелка, або на руины старинного замку в Зборові. Лагодны убочы горь окружающих кругом Высову, могут задоволити в зимі курсы нартыарскы, котры находят схорону в туристично-нартыарской станции заложеной через Т. К. Н. в закладі здройовом в Высові.

"Шематизм", статистична рочна книга греко-католицкой адми-

(Продовження на ст.4)

(Продовження з ст.3)

нистрации Лемковщини в Рыманові с 1936 року подає таку статистику населення села Высовы:

Найстарший, на парохіальних актах опертый, вспомин про Высову и высовске приходство походит с дня 9 III. 1585 р., и звучит: "Нѣкій Симеонъ Звѣрхъ поповичъ Выссовскій, лишившия "неученымъ" по своим отци, спродаль "ученому" Лукашови Часкевичу изъ Святкови Великой "поповство Выссовске" се есть всѣ теперѣшни грунта в Высовой, за 250 зол. поль". С той нотатки слідує, што уже в 1585 р. было в Высові приходство и дійствував священник.

Послі грамоты, што переховується в громадском уряді в Высові, ділилося село на 12 ріль и на шолтыство, надане якомусь незнаного имени и назвиска в 1647 р. По смерти "высовского шолтыса" управляли высовским шолтыством його 7 сынов. С отси то сей грунт, як принадлежный до семи братов, прозвано "Сембратовичівка", а його власников, якы душпастырювали в Высові "Сембратовичами". С них выводиться знаный на Лемковщині род Сембратовичов, што то дал для русской церкви двох Митрополитов Йосифа и Сильвестра и много священников.

Высова была в давных часах осередком торговли вином, яку провадили православны Грекы, взглядно Вирмены, котры посідали ту свои склады и пивниці, из котрых дві, о емкости на 300 бочок заховалися до наших часов.

Первісними, знаными властниками Высовы были до 1803 р. графы Лянцкореньскы; по них Уршуля Дембінска до 1813 р., Людвик Морштин до 1836 р., Діонизий и Йосиф Войціковскій до 1866 р., Володислав Войціковскій до 1868 р. Дня 7. X. 1868 р. закупили дворский простор Высова-Блихнарка обі місця громады.

В околицях Высовы отбылася битва с конфедераками, в 1777 р. спалили місцеву церковь.

В Высові, яко давном осідку деканального уряду, есть дві скрині старых документов дек. урядования.

В Блихнарці, котра має грамоту про наданья шолтыства, истнувала колиси независима русска парохия, по котрой не лишилися ниякы ерекциональны грунта.

Метрики заведено в Высові от 1784 р.

СЕЛО ВОРОБЛИК

(З "Карпаторусского календаря за 1959 р.)

ИСТОРИЧНЫ ДОКАЗЫ СЕЛА ВОРОБЛИКА, САНОЦКОГО ПОВІТА, НА ЛЕМКОВИНИ

По Киевской літописи, ище в войні меже Изъяславом Киевским и Перемышльским князем Владимирком, запрошены через Изъяслава мадяры с Гейдом во Главі вступили в Галичину, через Дуклю и Санок заняли Перемышль. Сел Воробликов тогды ище не было, были там лем великы лісы, переважно буковы, дубовы, грабовы и ольховы. Ище теперь люде памятают такы назвы хотаров як "Дубина", "Грабина", "Ольшина" "Райчи" и т.д. Граница тогды меже Польшом и Русьом ишла аж коло Санча.

За часов Ярослава Осмомысла Галицкого, граница уж шла по Сану и Бугу. Род Ярослава вымер в XIII столітїю. По том Галичнм начал владіти князь Роман Мстиславович. Идучи дорогом от Перемышля через Санок и Дуклю, Роман заложыл "Романов", теперішний Рыманов.

Сам Вороблик заснувал сын Романа Данило, при перемарші княжых дружин на Дуклю и Угорщину. Войска Данила расположилися в Вороблицких долинах и лісах, где полювали на звіря, на поживу для своих войск. Они розтаборовалися попри ріку, што плыне от Дукли, через Рыманов и Воробликом доплыват до Выскока, а потом до Сану. От того часу річку назвали Табором.

Были то часы сильной князевской Руси. Але с бігом часу, Киевска и Галицка Руси почали подупадати. Частина дружинников с женами и дітьми осталися жити меже горами. Фелівка и Ромчатка фамилии построили оселю Вырубище. Потом дальше Торговці, сегодня Торговиска и ище яких пару назв. Тоты всі хотары злучилися в едно селище, але не могли придумати назвы оселі. Началися сварні и споры, котры лагодил, як мог сельский поп. Религия была православна.

Спор о назву нич доброго не ворожыл, гдєкотры оселенці почали опускати оселю. Поп скликал осельску раду старшын на громадску площу при церкви и наново почалися сваркы над назвом оселі. Тогды священник приказал поклячати и молитися до Бога о едность и порозумінья. И ту сталося "чудо". Налетіла огромна стая птиц — вороблів и посідали кругом церковной площади на деревьях. Поп тогды одозвался до молящихся и сказал, же сам Бог наслад стадо вороблів, и што то есть знак Божий. И селяне згодно рішили назвати свою

оселю "Вороблик". Тота назва села осталася до наших времен, лем с додатком "Королевский" и "Шляхоцкий". Чом?

Не минуло и сто літ с того часу, як вся Лемковщина подпала под Владіние Польшы. В паньской Польші начали лагодити унию с Римом, и заводити греко-католицтво. Село Вороблик не примушано до принятия унии с Римом, але лем тым часом. Аж коли селище князя "Вороблик" переішло до короля польского, в имени котрого владіли його ставленники-шолтысы, началось переслїдувание православных христиан. Треба было подтвержджыня от короля, як кто хотіл быти священником. От тут на руках моих суть официальные документы из оригинала на паперусі.

"Sigismundus III us Dei Pratia Rex Polonier. L Mgr. P. Dux Lithuania, Rusifce, Prusifce, Podolice, Mazonice, Vardalormung Rex-S."

В польском языке то означає тото:

Dajemy do wiadomości niniejszą literą naszą razem wszystkim i każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, że my z łaskomości i miłości i miłosierdzia Królewskiego chcąc ażeby chwala Boska co raz większa i większa z dusz ludzkich zbawieniem rosła, zacnie urodzonych Philipa i Jana Kapłanów Popowstwa we wsi naszej Wróbliek nazwanej do Starostwa Sanockiego należącej przy używaniu pomienionego Popowstwa i spokojnej profesji stać. zachowywać uwiecznemi czasy i wiecznemi czasy przy Cerkwi Sw. zostawić umyśliliśmy jej rzetelnie przez niniejsze pisanie nasze zachowujemy i zostawiamy ze wszystkimi funduszami, polami, rzekami, pastwiskami, stawami, sadzówkami, młynami, karczmami, browarami, z lasami, procentami, dziesięcinami u poddanych naszych Russkiej Religji i ze wszystkimi jakiegokolwiek być mogły i mogą awencijami, prowentami do pomienionego Popowstwa, zdawna należącemi wiedle przynależności jednego każdego z nich do ostatniego onych samych i ich sukcesorów życia terminu na kapłańskiej fundacji zostających. Przyobiecujemy nadto iz pomienionych Kapłanów od pomienionego Popowstwa — nigdy a nigdy nie oddalimy ani adłączymy ale zawsze całe nienaruszone prawo przy wolności cerkiewnej zachowujemy i zachowamy, to same w starostwie

(Продовження на ст.5)

(Продовження з ст.4)

nasi i onych Dzierzawy zachować powinni będą. Prawami naszymi Królewskimi i całej Rzeczypospolitej stwierdzamy.

Incuynes fiden Gremy. Noster subscrimus — Sigilum nostrum apponi consignarie iufsimus.

Datt. Crakowice die 2-A 9 bies Anno Domini 1608

Regnom Nostro Plans XXI Sałtis vero XX Anno.

Sigismundus Rex Polonico
"Locus Zigelli".

Тільки говорить тот историчний документ, котрий на вічні віки гарантує нам лемкам права релігії і права належності і права собственности.

Сьогодні, як би хотів тот документ помістити в польській печаті, то они не помістят. Никотра польська газета на то не отважила бы ся.

Вороблик до тых часов был лем еден и віра до 1608 была православна. Тых то трьох братов православных попов король Зыгмунд Ваза III особисто затвердил на "Вороблик".

Тоже оповідал Андрей А. Ланда, тепер покойний, тот, што помагал Ильи Петровичу Драган співати псалмы в крылосі, же унию в Воробликах "приняли"? аж в 1760 году. А слова "и всіх вас православных христиан" голосили в церкви аж до 1918 року. Тото памятают и молодшы люде, як то было заборонено полициом Пильсудского. Протесты парохіан и цілого лемковского народа нич не помогли.

Король Владыслав IV одділил половину Вороблика восточного от своих владіний и надал тоту половину заслуженому шляхтичови папу Зажеринскому в подарок. При королевском маетку лишылася западна часть Вороблика. И так стали два Вороблики "Королевский" и "Шляхоцкий".

А тепер по новой истории Галицкой Руси и Лемковщины.

Як знаме вшитки, же послі роспаду Польши, Галичина подпала под власть Австрийских Императоров. То было в 1772 году. Життя на Лемковской и Галицкой Руси почало принимати иншы формы. Послі знесенія паньщизны в 1848 року, Вороблики начали пробуждатися от 500-літнього сна.

И так. В 1848 году поп Виктор Саламон заложил першу школу в сельском шпихлірі за церквом и почали учыти славянской азбуки и письма для дьяков, а в 1852 построили сельску школу деревяну, где учытелювал с початку Иван Кадльбец, а потом Яцко Костель-

ник из Зындрановы.

Деревяна церковь, што в Вороблику Шляхоцком была построена князьом Данилом Галицким, а в Вороблику Королевском сами оселяне построили собі церковь при королю Августі IV. А в 1888 году громада построила нову муровану пять колоннову церковь и колокольню коштом 40 тысяч гульденов. Желізна дорога от Кракова через Ясло, Кросно, Салок, Самбор, Львов, котра ишла через Вороблицы посілости построена была в 1880-1887 годах. В 1911 року построено читальню Общества им. Мих. Качковского, котра сегодня стоит в руинах, а стояла она аж 20 тысяч австрийских корон.

Крест вытесанный из синього камня, котрый ище стоит до сих пор, был построенный в память знесенія панщизны 1848 года. Але бронзова надпись, на котрой было вырыто нашими предками так:

В вѣчную память будущим
поколѣніям

По поводу снесенія панщизны
1848 г.

Воробличане 1848

Тота таблица вырвана аж тепер около 1958 року польскыма осадзиками-шовинистами.

Так закончило свое существование село Данила Галицкого, котре стояло под всіми взглядами на першом місци Лемковщины. В селі была 4 классовая школа, коштом 40 тысяч корон австрийских, пять-купольна мурована церковь, читальня им. М. Качковского, пожарна дружина, с перворядным эквипунком для гашенія пожаров, войскова станция огров, три склепы и лем една корчма.

Того всього днеска нема.

Стефан Павлович Вархоляк

Лемківська церква в Ждыні, 1995 р.

УВАГА!

Даеся знати, же Рочний Мітинг Лемко-Союза ч. 35-7-38, Елизабет, Нью-Дж., одбудеся в неділю, 10-го марта (березня) 1996 р. о 2 год. пополудни в помещенію P.A.L. Youth Center, 400 Maple Ave., Linden, NJ.

Проситя всіх наших членів прийти громадно, бо сут важливи справи до рішеня.

Комітет Отділів.

СМІШНЕ ДЛЯ СМІХУ

В СУДІ

СУДЬЯ: — Вы славно пописалися, миссис, же сте затримали того рабуся, але ци сте мусили го аж так не полюдски сбити?

— Пане судья! Як же я могла знати, же я бью злодія, як я цілу ночь чатувала на свого мужа.

ОБ'ЯСНИЛ ГАЗДОВИ, ГДЕ ИДЕ ДОРОГА...

1-ый Лемко: — Гей, газдо! Та где тота дорога иде?
2-ий Лемко: — Та не иде нигде. Отколи ем ся родил, та тота дорога ту была, ту есть и ту буде. Мы оба по-мремсе, а она ту остане и нигде не піде.